

The IV International Science Conference «Problems of practice, science and ways to solve them», October 11 – 13, Milan, Italy. 201 p.

Text Copyright © 2021 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2021 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Novak A. The influence of the origin of forestry on the variability of radial growth of oak in the western forest steppe of Ukraine // Problems of practice, science and ways to solve them. Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference. Milan, Italy 2021. Pp. 10-13.

URL: <https://eu-conf.com>.

ОСОБЛИВОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ШВЕДЦІЙ**Клевака Л.П.**

Кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри психології та педагогіки

Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Шведська держава активно бере участь у вихованні дітей в закладах дошкільної освіти (далі ЗДО). Державна політика реалізується через відповідні навчальні програми. Водночас режим дня й активність чітко корелюють зі шведською політикою в сфері національної охорони здоров'я, яка наголошує на стимулюванні природного імунітету. Із трьох-чотирьох вихователів групи щонайменше два мають вищу педагогічну освіту. Чоловіків серед вихователів досить багато, в середньому 10-20%. А кількість дітей у групі, залежно від їхнього віку, виду і локалізації ЗДО, може коливатися від 8 до 20 [1].

Зазвичай за ЗДО батьки платять фіксовану суму щомісяця, вона залежить від їхнього доходу. На оплату за всіх наступних дітей надається знижка. Студенти, безробітні та інші батьки, які не мають доходу, не оплачують відвідування садочка, але мають право тільки на обмежене за кількістю годин перебування дитини в ЗДО. Зустрічаються і вечірні, і нічні ЗДО – для дошкільнят, чий батьки працюють у цей час [2].

Умови в ЗДО можуть відрізнятися по країні, скрізь різні правила, але адаптація до установи зазвичай поступова, враховується вік і досвід дитини. На самому початку один з батьків перебуває кілька днів разом з дитиною в групі (проводить там годину-дві), далі цей час збільшують. Потім мамі і тата залишають свого малюка одного в ЗДО на короткий час, але і його пізніше роблять більш тривалим. Таким чином, відбувається поступова адаптація дитини до перебування в садочку, а якщо в її процесі стають очевидними якісь проблеми, вихователі намагаються зрозуміти їх причини та знайти рішення спільно з батьками [2].

Діти у шведських ЗДО багато часу проводять на вулиці. Це не менш ніж 4-5 годин (із 7-9 визначених на день). Незалежно від наявності власних дитячих майданчиків на території, два-три рази на тиждень, але за встановленим заздалегідь розкладом місць відвідування, група виходить «у похід» околицями. Діти ходять на муніципальний дитячий майданчик, галявину в лісі, місце для відпочинку в будь-якому сквері та ін. У такі походи беруть і тих, хто ще не вміє ходити. Їх везуть у дитячих візочках [1]. Брудна дитина – щаслива дитина, вважається в цій країні. У кожного дошкільника є спеціальний одяг, в якому він може сидіти і валитися в піску, стрибати в калюжах. У Швеції є ЗДО, в яких діти взимку сплять на вулиці в спальних мішках. Дітки, які ходять в такі заклади, менше хворіють. Шведи з раннього дитинства вчать берегти природу [2].

Прихильники концепції виховання на свіжому повітрі також називають щонайменше 4 великі плюси такого типу садочків: 1) менше стресу – завдяки

довгому перебуванню на свіжому повітрі знижується рівень гормону стресу кортизолу; 2) розвиток у гармонії з навколишнім середовищем – пізнання законів природи змалку формує повагу до екології в майбутньому; 3) кращий розвиток моторики – завдяки постійному вільному руху; 4) менше хвороб – віруси менш активні на свіжому повітрі, ніж у закритих приміщеннях [3].

Щоб весело проводити час на свіжому повітрі, потрібен надійний одяг. Тому рекомендації садочка щодо вбрання дуже чітко окреслені й у дечому навіть суворі. Коли дощить, діти вдягають зверху на одяг спеціальні водонепроникні комбінезони та гумові чоботи. Пішов у садок – отримай список (термобілизна, взуття, комбінезон, термошкарпетки, рукавиці та ін.). Крім цього, батьки мають придбати зимовий інвентар (лижі, наприклад) для своєї дитини, а ще рюкзачок, у якому малюк носитиме свої речі під час прогулянки до лісу. І обов'язково захисний шолом, адже всі спортивні активності: катання на санчатах, лижах, ковзанах, велосипедах, без шолому заборонені. Також деякі садочки, розташовані біля водоймищ, вимагають мати рятувальний жилет – для активностей біля води [3].

У деяких ЗДО є грядки, де вирощують квіти та овочі, та загони з курчатами і каченятами. Тож діти можуть допомогти вправлятися з господарством. Їх не віддаляють навіть від «брудної» роботи. Наприклад, можна допомогти вихователю відсортувати органічні відходи, висипати їх у компостну яму та пересипати тирсою, а разом отримати пояснення, звідки цей брудний запах і що відбуватиметься у ямі після. А навесні компост використовуватимуть у городництві. До того ж, діти не обмежені самою лише територією садка. Разом з вихователями вони ходять гратися на ігрові майданчики навколо, відвідують сусідів-фермерів, а також щотижня ходять до лісу – слухати спів птахів, гратися, збирати матеріали для поробок, готувати їжу на вогнищі або робити цікаві сезонні проекти. Наприклад, восени діти закопують в землю дослідні зразки – рештки банана, ганчірку, пластиковий пакет, папір. Навесні все це відкопають, щоб подивитися, що сталося зі «скарбами». Чи це не найкраще навчання? [3].

Може здатися, що кожна хвилина у садочку зайнята активностями. Однак це не так. Часом вихователі спеціально не планують жодних забавлянок і дають дітям можливість зупинитися і відчутти те, що називається «нудно». Адже без розуміння, що таке нудно, не можна зрозуміти, що таке весело, вважають шведські педагоги [3].

Іншим зовнішнім свідченням прямого, але багатоаспектного зв'язку між офіційною політикою шведської держави (варто нагадати, що з 1917-го року на виборах в Швеції незмінно перемагають соціал-демократи) і духом виховання у ЗДО є дотримання цінностей поваги до особистості, свобод та толерантності. Зокрема, гендерної. У ЗДО відсутній побутовий акцент у ставленні до хлопчиків і дівчаток на кшталт зауважень: «Як тобі не соромно плакати, ти ж хлопчик», «Чому ти не граєшся ляльками, ти ж дівчинка» тощо. Також у шведських ЗДО (і далі в школі) діти з особливими потребами виховуються і навчаються разом з іншими. Якщо такі діти потребують додаткової уваги, то група вихователів доповнюється відповідним асистентом [1]. Дошкільнятам щоденно пояснюють, що таке повага до тіла, почуттів, мови і релігії. І що робити, коли хтось порушує

твої кордони. «Ми тут дружимо, і ніколи не відповідаємо агресією на агресію». Скажи йому «стоп!» – пісня, яку щоранку співають у садочку, стає захистом на все життя [4].

Оскільки дорослі не можуть використовувати свою фізичну перевагу або статус для управління і дисциплінування, вихователі застосовують практики, базовані на знаннях дитячої психології чи на м'якій випереджальній протидії. Приміром, під час руху групи на великі відстані «в парах», тих діточок, які проявляють некерованість, гіперактивність або схильність до пустощів, вихователі беруть за руку і захоплюють розмовою. У розпал істерики, примх чи агресії викладач починає розмову зі слів: «Мені потрібна твоя допомога ...» або «Ти можеш мені допомогти? ...» і перемикає увагу на іншу тему або інший об'єкт тощо. Тиск, диктат і грубість стосовно дітей неприпустимі. Цей принцип поширюється й на режим дня. Наприклад, денний сон. Для сну всередині приміщень використовують товсті підлогові мати (матраци). Дітям пропонують лягти і спробувати заснути. Але якщо вони заперечують, не хочуть або не можуть заснути, то їх не змушують. Поки інші сплять, їм читають книжки або розповідають щось цікаве [1].

Отже, шведське виховання дітей влаштовано за принципом: «у дитини має бути дитинство». Дошкільнят не намагаються інтенсивно розвивати, не нагромаджують інформацію, не оцінюють їх досягнення і рівень інтелекту. Але роблять все, щоб малюки росли здоровими, навчилися дружити, поважати і піклуватися один про одного.

Список літератури:

1. П'ять годин на прогулянці, незважаючи на погоду. Як у шведських дитсадках виховують громадянина. URL: <https://texty.org.ua/articles/102139/pyat-hodyn-na-prohulyanci-nezvazhayuchy-na-pohodu-yak-u-shvedskyh-dytsadkah-vyhovuyut-hromadyanyna/>
2. Дитячий садочок: правила та звичаї в різних країнах світу. URL: <https://zdolbunivcity.net/dytyachyj-sadochok-pravyly-i-zvychaji-u-riznyh-krajinah-svitu/>
3. Шведські садочки: їж, грайся, спи – на свіжому повітрі. URL: <https://kashalot.com/club/post-955399/>
4. Макущенко М. Найкращі садочки світу. Як виховують щасливих дітей. <https://life.nv.ua/ukr/blogs/naykrashchi-sadochki-svitu-yak-vihovuyut-shchaslivih-ditey-50041366.html>